

Dosarul nr. 2ra-1486/22
2-19086002-01-2ra-12102022

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) jud. S. Vîșcu
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) jud. M. Guzun, V. Sîrbu, V. Buhnaci

DECIZIE

30 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

componenta:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Victor Burduh
Mariana Pitic
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de avocatul Igor Filip în interesele Elizavetei
Zapșa,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Elizaveta
Zapșa împotriva Întreprinderii Municipale „Parcul Urban de Autobuze”, Companiei
de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Motelica
Igor, cu privire la repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de
judecată,

împotriva deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 25 martie 2019, Zapșa Elizaveta a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Motelica Igor, solicitând repararea prejudiciului material în sumă de
60 000 lei, ce constituie cheltuieli pentru tratament și încasarea venitului ratat în
sumă de 24 500 lei.

Ulterior, la 23 februarie 2021, reprezentantul reclamantei Zapșa Elizaveta,
avocatul Igor Filip, a depus cerere de concretizare a acțiunii, înaintată împotriva ÎM
„Parcul Urban de Autobuze” și CA „Asterra Grup” SA, intervenient accesoriu
Motelica Igor, prin care a solicitat încasarea solidară de la CA „Asterra Grup” SA și
ÎM „Parcul Urban de Autobuze”, a sumei de 100 633,72 de lei, cu titlu de pagube
materiale rezultate din cauzarea de daune în rezultatul accidentului din 1 decembrie
2016. (vol. I, f.d.112-113)

În motivarea acțiunii s-a indicat că prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul
Rîșcani, nr.1-1049/17 din 15 martie 2018, Motelica Igor a fost recunoscut vinovat
de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. a) din Codul penal, iar
prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 iunie 2018, sentința primei instanțe a
fost menținută.

Conform materialelor dosarului penal, la data de 1 decembrie 2016, în stația
din sectorul Ciocana, reclamanta Zapșa Elizaveta în calitate de pasager al rutei de

autobus nr. 26, condus de Motilica Igor, din cauza închiderii neadecvate a ușilor a fost acroșată și târâtă pe partea carosabilă de autobus, ca urmare fiindu-i cauzate leziuni corporale grave.

Drept consecință Zapșa Elizaveta a fost internată în secția traumatologie a Spitalului de Urgență, unde a urmat un tratament intensiv cu intervenție chirurgicală, fapte confirmate prin extrasele medicale și raportul de expertiză medico-legală.

S-a menționat că toată această perioadă Zapșa Elizaveta nu a activat în câmpul muncii și nu a obținut nici un venit. Diagnoza și tratamentul suportat este descris în Extrasul medical nr.22578, iar bonurile fiscale atestă achiziționarea medicamentelor pentru tratament.

Conform bonurilor de plată și calculelor anexate se confirmă că Zapșa Elizaveta a suferit cheltuieli pentru tratament în mărime de circa 60 000 lei, însă necesită în continuare tratament de restabilire, respectiv cheltuielile se vor majora.

La fel, s-a invocat că toată această perioadă reclamanta nu a activat la SRL „Vijelios” și, respectiv, nu a primit salariul stabilit de 3 500 lei lunar.

Prin hotărârea din 20 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial acțiunea.

S-a încasat de la CA „Asterra Grup” SA în beneficiul Elizavetei Zapșa, despăgubirea de asigurare, în vederea compensării prejudiciul material cauzat prin vătămarea integrității corporale, compus din: cheltuielile pentru tratament (medicamente) în sumă de 2 134,72 de lei; cheltuielile pentru tratament de recuperare (servicii și bilet de tratament) în sumă de 5 806 lei, în total suma de 8 040,72 de lei bani.

S-a încasat de la CA „Asterra Grup” SA în beneficiul Statului, taxa de stat în sumă de 270 de lei.

În rest, pretențiile Elizavetei Zapșa împotriva CA „Asterra Grup” SA privind repararea prejudiciului material cauzat (cheltuieli de tratament și venitul ratat), s-au respins, ca fiind neîntemeiate.

S-au respins pretențiile Elizavetei Zapșa împotriva ÎM „Parcul Urban de Autobuze”, privind repararea prejudiciului material cauzat prin vătămarea integrității corporale, ca neîntemeiate.

La 2 august 2021, avocatul Igor Filip, în interesele Elizavetei Zapșa, a declarat apel împotriva hotărârii din 20 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

La 18 august 2021, CA „Asterra Grup” SA a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin decizia din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul Elizavetei Zapșa și apelul declarat de CA „Asterra Grup” SA și s-a menținut hotărârea din 20 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

La 24 septembrie 2022, prin intermediul poștei terestre, avocatul Igor Flip, acționând în interesele Elizavetei Zapșa, a declarat recurs împotriva deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel, cu emiterea în parte casată a unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului a invocat că decizia este neîntemeiată, în partea refuzului de încasare a daunelor cauzate prin pierderea venitului ratat în urma provocării leziunilor corporale.

A susținut că instanța a motivat refuzul în încasarea diferenței venitului ratat, specificând că nu este posibil de stabilit mărimea pensiei de invaliditate, deși aceasta este indicată expres în carnetul de invaliditate.

În context, consideră că concluziile instanței de fond sânt eronate în coraport cu materialele cauzei.

Cerința de încasare a daunelor materiale este bazată pe pierderea capacității de muncă pentru perioada 1 decembrie 2016 și până în prezent, fapte adevărate prin Certificatele de concediu medical nr.2517083, 2516671, 2518181, 2520793 și Actul de expertiză medico-legal.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Referitor la termenul de declarare a recursului, Colegiul reține că, copia deciziei integrale a instanței de apel a fost comunicată avocatului Igor Filip, prin intermediul poștei electronice, la 28 iulie 2022, iar cererea de recurs a fost depusă la 24 septembrie 2022, în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimaților cererea de recurs la 12 octombrie 2022, informându-i despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței la recurs.

Prin referința depusă la 11 noiembrie 2022, ÎM „Parcul Urban de Autobuze”, a solicitat declararea inadmisibilității recursului.

Prin încheierea din 23 noiembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de avocatul Igor Filip în interesele Elizavetei Zapșa a fost considerat admisibil.

În conformitate art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Conform art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Art. 444 din Codul de procedură civilă, prevede că recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Deși alin. (3) al normei enunțate specifică concret care încălcări sau erori se consideră drept omisiuni procedurale, alin. (4) menționează că și săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, iar alin. (5) al normei date prevede că temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Astfel, examinând recursul declarat împotriva deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate în recurs și referință, pe baza materialelor din dosar, în coroborare cu normele de drept aplicabile, Colegiul consideră că acesta urmează a fi admis, cu casarea parțială a deciziei și trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în partea casată, în alt complet de judecată, pentru considerentele ce vor fi arătate în continuare.

Potrivit art. 117 alin. (1) din Codul de procedură civilă, probe în cauze civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și alor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.

Conform art. 118 alin. (3) din Codul de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sânt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Conform art. 121 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat or pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În conformitate cu art. 130 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele. Proba este declarată ca fiind veridică dacă instanța constată prin cercetare și comparare cu alte probe că datele pe care le conține corespund realității.

La caz, instanța de recurs constată că prin acțiunea înaintată, Zapșa Elizaveta a solicitat încasarea solidară de la CA „Asterra Grup” SA și ÎM „Parcul Urban de

Autobuze”, a sumei de 100 633,72 de lei cu titlu de pagube materiale rezultate din cauzarea de daune în rezultatul accidentului din 1 decembrie 2016. (vol. I, f.d.112)

Prima instanță, prin hotărârea din 20 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a admis parțial acțiunea și a încasat de la CA „Asterra Grup” SA în beneficiul Elizavetei Zapșa, despăgubirea de asigurare, în vederea compensării prejudiciul material cauzat prin vătămarea integrității corporale, compus din: cheltuielile pentru tratament (medicamente) în sumă de 2 134,72 de lei; cheltuielile pentru tratament de recuperare (servicii și bilet de tratament) în sumă de 5 806 lei, în total suma de 8 040,72 de lei bani.

A încasat de la CA „Asterra Grup” SA în beneficiul Statului, taxa de stat în sumă de 270 de lei.

În rest, pretențiile Elizavetei Zapșa împotriva CA „Asterra Grup” SA privind repararea prejudiciului material cauzat (cheltuieli de tratament și venitul ratat), s-au respins, ca fiind neîntemeiate.

S-au respins pretențiile Elizavetei Zapșa împotriva ÎM „Parcul Urban de Autobuze”, privind repararea prejudiciului material cauzat prin vătămarea integrității corporale, ca neîntemeiate.

Reținând că soluția primei instanțe este justă și argumentată, prin decizia 25 mai 2022, Curtea de Apel Chișinău a respins apelul Elizavetei Zapșa și apelul CA „Asterra Grup” SA și a menținut hotărârea din 20 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Colegiul instanței de apel a reținut drept justă concluzia primei instanțe că la caz urmează a fi angajată răspunderea contractuală a companiei de asigurări „Asterra Grup” SA, dar nu răspunderea delictuală a autorului prejudiciului, a persoanei care a comis accidentul rutier Motelica Igor sau răspunderea pentru prejudiciul cauzat de un izvor de pericol sport, a proprietarului izvorului de pericol sport, ÎM „Parcul Urban de Autobuze”.

Instanța de apel a respins argumentul apelantei Zapșa Elizaveta precum că prejudiciul urmează a fi încasat și din contul ÎM „Parcul Urban de Autobuze”, în calitate de proprietar al izvorului de pericol sport.

Or, aceste cheltuieli se includ în despăgubirea de asigurare, urmând a fiind compensate de asigurător, conform art. 1301, art. 1304 alin. (2) din Codul civil, art. 3, art. 15 alin. (1) și art. 22 alin. (1) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, și pct. II al contractului nr.54/16 din 24 iunie 2016, privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

În context, a reținut întemeiată și concluzia primei instanțe că, este confirmată prin probe și justificată compensarea prejudiciului material cauzat prin vătămarea integrității corporale, doar în mărime de 8 040,72 lei, compus din: cheltuielile pentru tratament (medicamente) în sumă de 2 134,72 lei; cheltuielile pentru tratament de recuperare (servicii și bilet de tratament) în sumă de 5 806 lei, prejudiciu care urmează a fi încasat din contul asiguratorului CA „Asterra Grup”.

Referitor la pretenția privind încasarea veniturii ratat în mărime de 87 780 lei, ce reprezintă venitul lunar obținut la locul său de muncă până la 1 decembrie 2016, instanța de apel a menționat că aceasta nu a fost probată, fiind corect respinsă de instanța de fond.

Colegiul a remarcat că, determinarea salariului (veniturii) nerealizat din cauza vătămării sănătății se efectuează conform legii, ținând cont de venitul net ale părții vătămăte și neluând-se în considerare pensia de invaliditate, circumstanțe ce nu a

fost posibil de stabilit, nefiind prezentate înscrisuri probatorii corespunzătoare în acest sens.

A menționat că în certificatul nr.4 din 19 martie 2019, nu a fost indicat venitul (salariul) net al reclamantei, iar din copia legitimației de pensionar nu este posibil de stabilit mărimea pensiei de invaliditate. Iar careva probe suplimentare întru confirmarea venitului net și a mărimii pensiei de invaliditate, în instanța de apel nu au fost prezentate.

Nefiind de acord cu soluția instanțelor de judecată ierarhic inferioare, referitor la partea ce vizează pretenția privind încasarea venitului ratat, Elizaveta Zapșa, fiind reprezentată de avocatul Igor Filip, a declarat recurs împotriva deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Prin recursul declarat, recurenta a criticat hotărârile instanțelor ierarhic inferioare de judecată doar în partea respingerii pretenției cu privire la încasarea venitului ratat, invocând că instanțele de judecată eronat au conchis că aceasta nu a fost probată.

În esență, în recurs s-a invocat că instanța de apel nu a cercetat pe deplin probele.

Respectiv, reieșind din prevederile art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs se va expune numai asupra aspectelor ce vizează doar partea dată.

Astfel, judecând recursul, Colegiul consideră criticile aduse în cererea de recurs întemeiate. Or, pornind de la argumentele acesteia, Colegiul lărgit constată că într-adevăr, instanța de apel a respins pretenția privind încasarea venitului ratat din cauza vătămării sănătății în sumă de 87 780 de lei, ca fiind neîntemeiată și neprobată, reținând că în certificatul nr. 4 din 19 martie 2019, nu a fost indicat venitul (salariul) net al reclamantei, iar din copia legitimației de pensionar nu este posibil de stabilit mărimea pensiei de invaliditate. Precum și, careva probe suplimentare întru confirmarea venitului net și a mărimii pensiei de invaliditate, în instanța de apel nu au fost prezentate.

Însă, contrar alegațiilor instanței de apel, Colegiul lărgit constată că în copia carnetului de pensionar este indicată expres mărimea pensiei de invaliditate stabilită recurteiei.

Iar, în conexiunea circumstanțelor expuse cu normele legale citate supra, instanța de recurs ajunge la concluzia că soluția adoptată de către instanța de apel, în partea ce vizează pretenția de încasare a venitului ratat, este nemotivată.

Instanța de apel a eșuat în a da un răspuns convingător la respingerea pretenției privind încasarea venitului ratat din cauza vătămării sănătății în sumă de 87 780 de lei.

Colegiul reiterează că motivarea este un element esențial al hotărârii judecătorești, o puternică garanție a imparțialității judecătorului și a calității actului de justiție, precum și o premisă a exercitării corespunzătoare de către instanța superioară a atribuțiilor de control judiciar de legalitate și temeinicie. Obligatorietatea motivării hotărârilor judecătorești constituie o condiție a procesului echitabil, exigență a art. 239 din Codul de procedură civilă și art. 6 alin. (1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Corelând prevederile legale procedurale naționale cu jurisprudența CtEDO referitor la obligația instanțelor naționale de a-și motiva soluțiile, Colegiul conchide că circumstanțele expuse anterior denotă că instanța de apel nu și-a îndeplinit

obligățiile prevăzute de art. 373 din Codul de procedură civilă. Iar aceasta nu poate echivala decât cu încălcarea dreptului la un proces echitabil al recurentelor, inclusiv dreptul de acces liber la justiție în raport cu obligația instanței de „a auzi” justițiabilii, garantat de art. 20 din Constituție și art. 6 § 1 din Convenție.

În concluzie, fiind constatate încălcările menționate, Colegiul consideră că singura soluție legală și rezonabilă este casarea integrală a deciziei și trimiterea spre rejudecare a cauzei în partea contestată.

Având în vedere cele reținute supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de avocatul Igor Filip în interesele Elizavetei Zapșa, de a casa parțial decizia din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău și de a trimite cauza spre rejudecare în partea casată, în instanța de apel, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 444 și 445 alin. (1) lit. c) și alin. (3) din Codul de procedură civilă Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de avocatul Igor Filip în interesele Elizavetei Zapșa.

Se casează parțial decizia din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Elizaveta Zapșa împotriva Întreprinderii Municipale „Parcul Urban de Autobuze”, Companiei de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Motelica Igor, cu privire la repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată, în partea ce vizează încasarea venitului ratat și se trimite cauza în această parte spre rejudecare în instanța apel, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

În rest decizia Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2022 se menține.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh

Mariana Pitic

Dumitru Mardari